

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

XI priores dies complectens

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1863

Ad VII Januarii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72708)

EX VARIIS.

DE SS. HONOBERTO ET HONULPHO EPP.

AD VITAM S. GERLACI.

NOT. 104. **P**ag. 288, col. 1, lin. 6, post, agi v Januarii, adde [Hos quoque refert hoc die Saussaius, testaturque hactenus una eademque celebritate quotannis in Ecclesia Senonensi ex avita consuetudine percoli.

DE S. FLAMIDIANO M.

NOT. 105. **P**ag. 289, col. 1, num. 5, in fine, adde : [Refert eum quoque hoc die Saussaius in Supplemento Martyrologii, et Flavidianum vocat, traditque sub Maximiano coronatum.

Pag. 309, col. 1 annot. ad cap. 6, litt. c dele ista [Non est relatus (Leo III) in numerum Sanctorum, licet hic Sanctus appellatur] atque ista restitue [An sit relatus solenni Ecclesie ceremonie in album Sanctorum, nobis non constat. Non hic solum, sed alibi saepe ab antiquis scriptoribus Sanctus appellatur; fuitque eximia sanctitate et miraculis clarus, ut in Junii dicemus.

NOT. 106.

AD VI JANUARIJ.

DE B. GUARINO EP. CEDUN.

NOT. 107. **P**ag. 348, col. 1, post num. 1, ornat elogio, adde [Josias Simlerus (si fas est hominis heterodoxi hic uti testimonio) in descriptione Valesiae lib. 2 fol. 47, ita scribit : Post Amatum

Guarinum Sedunorum episcopatum administrasse certum est: quo anno et quamdiu, incertum. Hic post obitum in cenobio Vallis Alpium apud Equestres sepultus est: uterque a posteris in Divorum numerum relatus fuit. De S. Amato agemus XIII Septembris.

AD VII JANUARIJ.

NOT. 108. **P**ag. 334, inter Omissos, in Isidoro post, Galesinius, adde [Exstat in MS. monasterii Bodecensis Canoniorum regularium Vita S. Isidori Episcopi, cujus festum celebratur VII Idus Januarii; sed quae ab imperito scriptore temere consarcinata: nam libros ei tribuit qui sunt S. Isidori Hispanensis, de quo agemus IV Aprilis, et tamen Episcopum Africanum facit. Galesinius, quem hodie memorat, ait Nicomediae martyrio coronatum.

NOT. 109. *Ibidem* in Matthaeo Episcopo Agrigentino post, hic omitto, adde [Monstierius eum VIII Octobris suo Martyrologio inscripsit, pluribus allatis pii alicujus cultus argumentis: an ab Ecclesia tamen quidquam de ejus sanctitate sit promeritatum, nescimus.

NOT. 110. *Page* 353, inter Omissos post Amadeum Episc. Lausanensem, adde [B. Elisabetha Ruttensis, quae vulgo Bona Beta appellatur, refertur hoc die ab Arturo Monstierio: sed Conradus Praepositus Canoniorum regularium Waldsee, ejus Confessarius, scriptorque vitae illius, quam et Monstierius citat, diserte tradit obisse festo S. Catharinae. Eam vitam dabimus XXV Nov.

DE S. JULIANO M.

NOT. 111. **P**ag. 353, col. 1, post nu. 1, adde [IX Januarii in Prolegomenis ad Vitam S. Juliani sponsi S. Basilissae § 3, num. 13, diximus eundem videri qui in quibusdam Martyrologiis VII Janu. refertur; licet hic alii duo a nonnullis memorentur.

DE S. VALENTINO EP.

NOT. 112. **P**ag. 368, col. 2, nu. 4, lin. 14, post Episcopi et Confessoris, sequentia usque ad num. 3, sic exprime [Agitur ergo VII Januarii S. Valentini natalis (jam inde a S. Severini Noricorum Apostoli aeo, ut mox dicemus) officio duplici: IV Augusti Translatio, duplici quoque officio, XXIX Octobris ejus nulla modo fit commemoratio in propriis illius Ecclesiae officiis. Ferrarius VII Junii ista scribit: Magis in Norico S. Valentini Episcopi Bataviensis. Citat in Notis tabulas Ecclesiae Passaviensis, quae tamen S. Valentini eo die non meminerunt. Neque in Norico situm est Majense castrum. Ceterum in catalogo Episcoporum Passaviensium non reperitur Valentini nomen, quod merito miratur Velserus in Notis ad Vitam S. Severini. Quae de priori illa translatione e castro Majensi ad Ecclesiam Passaviensem in ejusdem Ecclesiae officiis narrantur, lubet hic subjungere; ita ergo habent Lectiones secundi nocturni: S. Valentini Episcopi corpus, cum aliquot annis in Majensi castro humatum, in pace quiescisset, tandem circa annum Domini septingentesimum vigesimum tertium, a

S. Valentini translatio

prima.

Luitprando Longobardorum Rege, Tridentum deductum est, quod postmodum Tassilo Bavariae Dux, Utilonis filius, pridie Nonas Augusti, circa annum Domini septingentesimum septuagesimum septimum Passavium honorifice deportari, atque inter duos muros, ante fores ecclesiae B. Stephani Protomartyris, ubi Episcopi Sedes est, deponi fecit. Cum vero idem Valentini Confessoris Christi corpus, per quingentos fere annos, multis miraculis clarum in Passaviensi Ecclesia quiescisset, tota dioecesis ejus patrocinium saepe numerosensit, praesertim in Hungarorum nondum Christianis ritibus initiatorum incursionibus et oppugnationibus, in quibus praesentissimum ejus auxilium incolae sunt experti. Allatis denique reliquiis S. Maximiliani Episcopi Laureacensis, sub Rudolphi Romanorum Regis imperio, Gotfridus ejus nominis primus Episcopus Passaviensis corpora SS. Valentini et Maximiliani, ne humiliori loco posita obsolescerent, honorabili tumba in eadem basilica Passaviensi, extra chorum, sicut hodie cernitur, collocari fecit, sub annum Domini millesimum ducentesimum octuagesimum quintum. Haec ibi. At Wiguleus Hundius a Bernhardo Godefridi successore factam hanc translationem scribit. Et sane si anno 1283, contigit, ut hic dicitur, jam Episcopus erat Bernardus, qui ut ex ejus epitaphio constat, obiit anno MCCCXIV, v Kal. Augusti, pontificatus sui anno xxx.

Pag. 369, numerum VIII, ita exprime: [Hic dabimus quae de S. Valentino scribit Raderus noster; dein fusiorem vitae et translationis historiam, a quingentis annis traditam litteris ab anonymo auctore. Eam Surius IV Augusti paullulum a se expositam edidit. Primigeniam phrasim nacti sumus e MS. cenobii Bodecensis Canoniorum regularium in dioecesi Paderbornensi.

Ibidem col. 2, pro Vita ex Surio hanc substitue, notationibus, quae isthic adjectae sunt a nobis, huc quoque transcriptis.

VITA ET TRANSLATIO

S. VALENTINI EP. BATAVEN.

Auctore anonymo, ex MS. cenobii Bodecensis descripta a Joan. Gamansio Soc. JESU.

CAPUT I.

S. Valentini inventio, translatio.

In civitate Pataviensi inventum est sub nostro aevo corpus sanctissimum venerandi Confessoris Christi et Episcopi Valentini, temporibus B. Callisti Papae anno Dominicae Incarnationis a MXX, a venerabili ejusdem Sedis Antistite Dedalrico: quod olim illuc translatum a Longobardorum gente de castro Magiensi,

S. Valentini corpus inventum,

a

b giensi *b*, jussu venerandi Ducis Thassilonis, Dei propitiante clementia, propriae Sedi honorifice restitutum est.

2 Prima igitur translationis ejus causa vel occasio talis erat. Cum beatae memoriae S. Corbinianus Episcopus Fringinsensis Ecclesiae Romae aliquando pergeret, captus est a custodibus Grimoaldi Principis Longobardorum, qui custodias observabant in montanis et Alpiibus, et perductus est in Magiense castrum. Ubi dum maneret beatissimus Pontifex Corbinianus, divertit ad *c* monasterium S. Valentini Pataviensis quondam Episcopi, quod in eodem castro in montanis et Alpiibus sito aedificaverat idem S. Valentinus Episcopus; in quo dum gentibus praedicasset, et multos ad Christum convertisset, post vitae suae terminum sepultus requievit in pace. Postquam vero jussu Grimoaldi praedictus Antistes B. Corbinianus dimissus a custodia Romam pervenit, et inde felicibus auspiciis ad easdem partes reversus est, dolens beati Pontificis Valentini corpus a sua propria Ecclesia longius semotum esse, rogavit Thassilonem Ducem Longobardorum, *d* patrem Grimoaldi Ducis, ut per eum propriae Ecclesiae quandoque vel mortuus restitueretur. Cujus precibus annuens Dux Thassilo praecipit Longobardis ut eum honore deportarent corpus B. Valentini a castro Magiense in suam civitatem Pataviam, unde quondam expulsus fuerat ab erroneis haereticis Ariana perversitate repletis. Translatum est igitur hoc modo corpus ejusdem sacratissimi Pontificis a Magiensi castro in civitatem Pataviam, et positum est inter duos muros ante fores Ecclesiae B. Stephani Protomartyris, ubi Sedes est Pontificalis.

3 *e* Invento corpore beatissimi Pontificis Valentini nostris temporibus in Pataviensi Ecclesia, reperta est juxta eum tabula plumbea, in qua continebantur scripta strictim, et vix ad intelligendum gesta ejusdem sanctissimi viri, quis fuerit, quomodo Episcopatum Pataviensis Ecclesiae tenuerit, qualiter expulsus vitam suam in montanis exegerit, quomodo post mortem reportatus sit. Quae scripta ex vetustate et terrae putredine dispersa, ab inventoribus in unum collecta vix ordinem rerum gestarum manifestant hoc modo :

f *4* *f* Venit ab Oceano vir humilis Valentinus nomine in civitatem Noricam Pataviam, praedicandi gratia. Sed quia id hominum genus ferum ac bestiale nimis fuerat, parvum fructum animarum capere ibi poterat. Videns autem terrae illius commoditatem et quorundam hominum frugalitatem, et regionem jam albam ad messem, cogitabat intra se dicens: Non est praesumendum cuiquam hominum Verbum Dei praedicare, nisi ex Apostolicae auctoritatis missione, sicut scriptum est. Quomodo praedicabunt nisi mittantur? Haec dicens adiit Apostolicum Romanam civitatis *g* Leonem. Qui suscipiens eum cum honore et veneratione libenter audivit, et causam praedicationis Apostolica auctoritate confirmavit. Reversus denno ad urbem Pataviam, tentavit in ea praedicare verbum vitae; sed non profuit, quia nondum tempus miserendi advenit. Iterum autem attentavit adire Romanum Pontificem, ut ab eo mitteretur vel in aliam provinciam, ubi fructum animarum Christo colligeret, ac suae animae profectum non minus percipere posset. Quem dum secundo compellasset, interrogatus est ab eo, cujus rei gratia tam cito redisset? Cui ille: Domine mi, Pater carissime, quia infelicitatis meae causa impediens nullum fructum capere potui, ideo redii ad te, orans, ut vel ad aliam gentem a te mittar, ubi fructum animarum Christo jubente colligam, nec minus animae meae profectum percipere, Deo adjuvante, queam. Respondit ei Papa: Insta, frater, opportune, importune; et beatus erit fructus laboris tui, si praevalueris instare, ut mitiges feritatem diu repugnantis populi. Quod si nec tertio

tentando praevalueris, mea licentia et Apostolica auctoritate ad alias nationes praedicandi gratia transmigrabis: et imponens ei manum ordinavit eum ad Episcopatum gradum, et data benedictione dimisit eum. At ille concite rediens ad praedictam urbem Pataviam, praedicavit in ea verbum salutis, et fidem sanctae Trinitatis. Populi autem videntes eum instanter praedicantem, una cum Arianiis restiterunt ei, et ejecerunt eum non sine laesione de finibus suis. Ille vero, ut erat homo patiens, excusso pulvere pedum in eos, regressus ab Urbe declinavit ad montana, ibique secundum Dei providentiam invenit fructum animarum centuplum, ac suae animae profectum Deo et hominibus beneplacitum, ac felicem in Christo transitum. Expliciunt verba quae in tabulis plumbeis reperta sunt juxta corpus B. Valentini.

a *Corrigendum hunc numerum videri, cum ab an. 1119, ad finem fere 1124, Callistus II sederit, Udalricus vero, qui hic Daldricus appellatur, ab an. 1092, usque ad 1124, animadversum est supra ad Surianam Fliam.*

b *Videtur deesse Tridentum, dein vero etc. aut fortassis Tridento denuo ad Majense castrum fuit reportatum; inde Passavium.*

c *Surius habebat, monumentum. Gesta haec dum Roma rediret S. Corbinianus, supra adnotavimus pag. 370, col. 2, litt. g.*

d *Confusa haec esse ab Auctore supra monuimus pag. 370, col. 2, litt. k.*

e *In MS. hic interponitur titulus: De litteris cum corpore inventis.*

f *Bursus erat in MS. titulus: Series beati viri strictim digesta.*

g *Surius nomen omisit. Sedit S. Leo ab an. 440 ad 461.*

CAPUT II.

Praedicatio, virtutes.

Incipit series de gestis ejus, quomodo in montanis locis verbum Dei praedicaverit, et caelibem vitam usque ad felicem transitum pegerit.

Fuit itaque B. Valentinus Episcopus in montanis inter Alpes in locis nemorosis et silvestribus, in quibus pagani multi et feri ac bestiales homines habitabant, praedicans et docens verbum Dei, et virtutes multas faciens, ita ut ab obsessis corporibus daemones effugaret, sanaret infirmos, et multos male habentes a diversis languoribus curaret. Erat enim Vir sanae doctrinae et fidei Catholicae regula perfecte imbutus, non palpans vitia hominum sed pungens, habens verba tamquam aculeos contra criminosos, et tamquam clavos defixos in altum, abstinens se ab omni fratre ambulante inordinate.

6 Versutias haereticorum toto studio declinabat, ita ut nec audire eos, nec communicare cum eis in cibo aut potu, seu qualibet amicitiae conventionem, vellet. Propter quod et ad montana confugerat, ut nullo modo esset ei conventionis occasio seu communionis necessitudo cum eis, qui tunc temporis totum orbem sua foeditate repleverant. Ariana namque perfidia inter ceteras haereses serpebat per totum mundum, et more serpentis veneno perfidiae fodaverat limites, quos Apostolica olim doctrina ad Christi fidem converterat. Ne ergo vir sanctus, et Catholicae religionis firmitate roboratus, haereticorum tumultuosos clamores amplius audiret, quibus resistere praeter multitudinem non poterat, ad montana conscendit. Ubi cum sanae doctrinae et veritatis praedicationi vigilanter insisteret, multum ibi Domino populum lucratus est. Audientes enim eum populi multi qui erant ibi, non solum in montanis positi, sed etiam in vicinis locis et circa Alpes contra Italianam et a Longobardiam, convenerunt ad eum et baptizabantur in fide sanctae Trinitatis.

7 Quidam etiam ab errore, quem ab Haereticis male perceperant, recurrentes ad fidem, per viri Dei B. Valentini orthodoxam praedicationem, confitentisque peccata sua et abstinens se ab omni opere malo glorificabant Deum Patrem omnipotentem et Filium ejus Dominum nostrum Jesum Christum redemptorem et Salvatorem mundi, et Spiritum sanctum

AUCTORE
ANONYMO,
EX MSS.

inde eicitur.

pie cultum a
S. Corbiniano,
c

translatum
Passavium:

e
Vita cum eo
inventi.

Balavis praedica
S. Valentini:

Rom. 10. 15.

g

Praedicat in
Alpiibus:

claret miraculis:

aversatur haereticos:

a
multos Gentiles conver-
tit,

et haereticos:

ACTORE
ANONYMO,
EX MSS.

etum Paraclitum, illuminatorem et consolatorem animarum nostrarum, veram et sanctam Trinitatem divini nominis et confessionis unitatem. Non est in hac Deitatis confessione divisio, non est in personis inaequalitas, vel diminutio, seu temporum novitas, quia Pater aequalis et consubstantialis est Filio, sanctoque Spiritui. Alia tamen persona Patris, alia Filii, alia Spiritus sancti; una vero deitas, una divinitas, sempiternaque majestas, quae cuncta creat, cuncta vegetat, cuncta regit atque gubernat. Quam fidem constantissime praedicabat B. Valentinus Episcopus, et in hac sanctae Trinitatis confessione perdurabat, et hac fide multos ab errore diabolicae pravitate liberabat, multorumque animas a praecipitio aeternae damnationis eripiebat, et quos subtraxit diabolo lucratus est Christo, quosque convertit ad fidem lucrabatur ad salutem, et ad perpetuam animarum salvationem.

opportunit
monitis eos
instruit.

8 Docebat eos resistere vitiis, reluctarique mundi hujus concupiscentiis, repugnare peccatis, recedere ab erroribus pristinis et ab universis vanitatibus suis. Docebat populum Dei bene credere et operari, spernere lenocinia blandientis seculi, perfecteque ambulare in via mandatorum Domini, ut quae fide recta comprehenderent, bonis operibus adimplerent. Haec siquidem alios docendo et instruendo, nequam semetipsum neglexit; sed dum excoleret alios, seipsum praecipue corripuit et castigabat, secundum quod Apostolus de seipso loquitur dicens: Castigo corpus meum et servituti subicio; ne forte aliis praedicans ipse reprobus efficiar. Erat ejus doctrina sane sapientiae condita, non declinans ad dexteram neque ad sinistram, id est, non nimis aspera neque nimium remissa. Sic eradicabat, et extirpabat vitia, ut virtutes simul non evelleret, juxta quod in Evangelio de Domini Salvatoris exemplo dicitur: Linum fumigans non extinxit, et arundinem quassatam non contrivit. Linum fumigans extinguere est peccatores quosque et sceleratos seu criminosos propter funum sui foetoris despiciere, et ad reconciliationem Divinae miserationis per benevolentiam praedicationis non revocare. Non extinguere vero est, ne desperent, per lenitatem ad fiduciam salutis aeternae alliciendo temperare. Arundinem quassatam conterere est angustias et exasperatas atque ob instabilitatem suae pravitate afflictas mentes ad constantiam et fiduciam spei aeternae vitae promissionibus non perducere; sed in austeritate maledictionis et desperationis conterere. Quod B. Valentinus Episcopus et Confessor, Praedicatorque egregius, non fecit; sed magis peccatoribus sic praedicabat veniam, ut seipsum peccatorem esse diceret in exemplum, juxta quod scriptum est: Justus in principio accusator est sui. Et summus Praedicator Paulus dicit: Christus Jesus venit in hunc mundum peccatores salvos facere, quorum primus ego sum. Sed ideo misericordiam consecutus sum, ut in me ostenderet Deus omnem gratiam eis qui credituri sunt ei in vitam aeternam. Sanctus itaque Valentinus Episcopus dulcis erat in eloquio, in praedicatione suavis, non multiplex, neque profusus in verbis; non profundus in sensibus, non astutus neque obligatus in sententiis; sed erat humilis in voce, lenis in exhortatione, conspicuus in bonitate, in universa morum praeclarus honestate b.

1. Tim. 4. 43
et 16.

b

a Nondum id tunc illi provinciae nomen, ideoque Surlus Insulres reposuit.
b Huc usque omnia in plumbea illa tabula descripta fuisse existimat Surlus, at non sequentia.

CAPUT III.

Ejus pietas, mors, translatio.

Erat ei consuetudo noctes et dies psalmos ruminare, ex totius cordis intentione hymnos decantare, precesque ubertim profundere, tota compunctione ad Dominum suspirare, et cum Psalmista frequenter

Psal. 119. 5
et 24. 1.

ingemiscere ac dicere: Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est? et iterum: Ad te Domine levavi animam meam; Deus meus in te confido, non erubescam, et iterum: In te cantatio mea semper; tamquam prodigium factus sum multis, et tu adjutor fortis, et cum Apostolo cupiens dissolvi et esse cum Christo, frequentissime in orationibus suis suspirabat ad Dominum, et dicebat cum lacrymis et singultibus: Quando veniam et apparebo ante faciem Domini? Quomodo apparebo ante terribilem Judicem in die illa quando venerit judicare vivos et mortuos, et omne seculum per ignem? Igitur B. Valentinus, athleta Christi fortissimus, cum multas gentes in Christi fide et religione Catholicae professionis confirmasset, delegit sibi caelitem vitam, ut secretius, ut securius Deo adhaerens contemplationi deserviret, et caelesti dulcedini animum intenderet. Fecerat sibi jam pridem Oratoriolum seorsum ab hominum tumultu sequestratum; in quo frequenter in orationibus pernoctabat, vigiliis et jejuniis insistebat, sapissime etiam lacrymarum imbribus perfusus totis ad Deum suspiris anhelabat; diebus vero lectionibus, meditationibus ac contemplationibus vacabat; elemosynas etiam aliis bonis operibus, quibus poterat, insudabat: Deoque soli in secreto cordis sui per puram conscientiam continue et indefesse militabat.

10 Post tot vitae hujus labores, post tot bonorum operum sudores, atque post tantas vigiliis, et corporis molestias, necnon et haereticorum pressuras et insidias: Deus omnipotens, cui soli jam longo tempore militaverat, volens ei quasi fideli servo impendere mercedem et praemium post laborem, revelavit ei in spiritu tempus et horam suae resolutionis, ut esset cautus ac sollicitus et in omnibus provide circumspectus, ne forte mors repente eum immunitum inveniret, et sic acrius laborare inciperet, sicut in Evangelio de providentia beati servi a Domino dicitur: Beatus servus, quem cum venerit Dominus, invenerit vigilantem. Nam si sciret paterfamilias qua hora fur veniret, vigilet utique et non sineret perfodi domum suam. Sciens ergo Sanctus Domini imminere sibi diem et horam transitus sui, praenovit se vigiliis sacrisque orationibus, ut expectaret praemium laetus, pro quo tantum tempus laboraverat bonis operibus inquietus attendens illum vesiculum in Evangelio sibi a Domino adaptandum: Enge serve bone et fidelis, quia in modico fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui.

11 Cumque adhuc labores supra labores adderet, vigiliis super vigiliis, jejuniis super jejuniis, orationes orationibus continuaret, ac ceteris bonis operibus insistendo diem et horam suae vocationis jugibus cum lacrymis exspectaret, tactus febre intrinsecus et gravi molestia corporis extrinsecus vexabatur infirmitate, qua et mortuus est beatissimus Christi Sacerdos Valentinus. Sed licet aegritudine valida laboraret, secum tamen patientiae et obedientiae virtutem retinens; non multum contristabatur; sed gaudebat; praesumens se a Domino diligere, quia tam gravi infirmitate ab ipso merebatur argui et castigari; sicut Divina sapientia electorum animas consolatur dicens: Fili mi, noli deficere propter disciplinam Domini, et ne fatigeris dum ab eo argueris, quem enim diligit Dominus corripit, flagellat omnem filium, quem recipit, et post flagella in hereditatem patriae caelestis introducit. Talibus itaque Spiritus sancti consolatoris eulogiis S. Valentinus Episcopus multum laetificatus non timebat mori, sciens se a Domino citius a tormento mortis liberari.

12 Vocatis igitur fratribus et commilitonibus suis, indicavit eis tempus resolutionis suae imminere, et his verbis omnes allocutus est: Fratres carissimi, confortate in Christi fide Ecclesiam, conservate fidem et unitatem, pacem, spem, et caritatem, et religionem Catholicam, et Deus pacis et dilectionis

et 70. 6.
Pietati dedi-
tus,

amans solitu-
dinis,

preparat se
ad mortem:

Luc. 12.

Luc. 19. 17.

febri laborat:

Prov. 3. 11.

suos solatur,

sit

ALIUD MIRACULUM

Ex Joan. Lopez 3, p. hist. Prædic. c. 65.

proque iis
orat:

sit vobiscum usque in finem. Tunc beatissimus Pontifex oravit ad Dominum cum lacrymis et dixit: Domine Deus Pater Domini mei Jesu Christi, qui per Spiritu sancti gratiam omnes gentes in unitate fidei congregasti, congrega Ecclesiam tuam sub vinculo veræ fidei et Christianæ religionis; libera eam a pravitate hæreticæ perversitatis, muni eam et custodi a scissura diabolicæ falsitatis. Domine Jesu Christe, Fili Dei omnipotentis Patris, defende et erue oves tuas de ore luporum, pro quibus fudisti pretiosissimum sanguinem tuum.

sumpto via-
tico,

pie moritur.

Corpus trans-
fertur Passa-
vium,post divino
monitu ma-
gnificentius
lacatur.Anniversaria
translationis
solemnitas.

13 Finita denique hac oratione et fidelissima exhortatione Pater Valentinus accepit propriis manibus Sacramentum corporis et sanguinis Domini nostri Jesu Christi, dicens: Domine Jesu Christe gloriosissime conditor et redemptor mundi, qui es ductor et illuminator animarum nostrarum, obsecro te per mysterium sanctissimæ Passionis et resurrectionis tuæ, ut suscipias animam meam, et perducas in regnum tuum, quod præparasti diligentibus te. Hac oratione completa tradidit spiritum in manus Angelorum ad Christum in Paradisum perducendum.

14 Corpus autem ejus ibidem in montanis in ecclesia sua sepultum est. Post aliquantum vero temporis cessante perfidia hæreticorum a fidelibus Christianis ad Pataviam corpus ejus perlatum est, et in ecclesia B. Stephani Protomartyris honorifice reconditum est. Cum autem per multa tempora claresceret locus ille signis et virtutibus, quas fecit per illum Deus, revelatæ sunt multæ visiones nostris temporibus viris religiosis; qualiter Domino præcipiente transferendum esset corpus ejusdem sanctissimi viri in locum celebriorem. Inventum est ergo sanctissimi Confessoris Christi Valentini inter duos muros basilicæ B. Stephani Protomartyris, et elevatum cum magno tripudio et populorum conventu a venerabilibus Episcopis et aliis viris religiosis, collocatum est in majori Ecclesia ad sedem Pontificatus; ubi adhuc plurima fiunt miracula, quæ facit per illum Deus et Dominus noster Jesus Christus, qui in Sanctis suis est mirabilis et gloriosus in secula seculorum, Amen.

15 Celebratur autem festum B. Valentini in Pataviensi civitate magnifice et cum magno honore pridie Nonas Augusti, et fit ibi conventus multorum hominum, quaerentium auxilium et defensionem a B. Valentino Episcopo, percipiuntque multi, qui digne postulaverint, sospitatem mentis et corporis per Dominum nostrum Jesum Christum.

DE B. WITTEKINDO DUCE.

NOT. 115.

Pag. 383, col. 2, post nu. 28, adde [Wernerus Rolvinek aliiq. arcæ, in qua B. Wittekindi ossa reposita sunt, hos versus inscriptos aiunt:

Ossa viri fortis, cujus sors nescia mortis,
Iste locus claudit; EUGÆ BONÆ spiritus audit:
Omnis mundatur hunc Regem qui veneratur:
Ægros hic morbis cæli Rex sanat et orbis.

Fertur B. Wittekindi corpus Hervordix Westphaliæ oppido etiamnum asservari.

DE S. REINOLDO M.

NOT. 116.

Pag. 386, col. 1, lin. 14, dele, nomina Oliverii, et Rolandi, qui an unquam extiterint, haud exploratum est nobis.

Ibidem lin. 24, post, hic dabo, adde [Aliam S. Reinoldi vitam metro rhythmico descriptam nacti sumus, multa fabulosa de ejus genealogia, fratribus, uxore etc. complectentem.

AD VITAM S. RAYMUNDI.

NOT. 117.

Pag. 429, col. 2, ad finem miraculorum ex Dome-necco, adde:

Joanna Quignonia, Ferdinandi Quignonii et Damianæ Oliveræ filia, dignis nobili suo genere moribus prædita, atque a prima ætate ad omnem erudita pietatem, diuturna ægritudine exercita, ac tandem S. Raymundi opportunam opem experta est. Nam cum novem esset annorum, lateris correpta est dolore, adeo vehemente, ut febrî etiam restincta detergi tamen malum omne non potuerit, sed perpetua pectoris anxietate premeretur. Defluxit postea in genua noxius humor, at lecto affixa duodecim annos assidue decubuerit, nisi quod prioribus tribus mensibus paullulum quandoque incesserit fuleris geminis nixa, quamvis cum ingenti cruciatu. In his molestiis ærumnosam et miserabilem vitam trahebat: cum sub annum MDCXCVI, epilepsia accessit, ita violentis et frequentibus paroxysmis, ut fere in dies trium horarum spatio usu sensuum privata jaceret: fuit cum quatuordecim dies exerta fode lingua summas respirationis angustias pateretur, nec cibi quidquam caperet, sed modici solum liquoris instillatione refocillaretur, plane ut de ejus vita conclamatum videretur. Accedente paroxysmo, tanta vi concutiebat, vix ut a ternis coerceri hominibus posset. Ea luxatus pes dexter ac retrorsum conversus: in brachio ac manu sinistra similis facta convulsio; ingens in leva mamma tuber excrevit: guttur varie intumuit, unde maximum sustinebat dolorem, ut præ eo linguam sibi mordicus convulneret. His tot ac tantis malis omnis fere adempta illi loquendi facultas. Accedebat febris continua, et acerbis capitis dolor.

2 Incredibili studio adhibita remedia; cauteria, balnea, catharteria tentata. Verum ubi cuncta successu caruere, ad cælestem opem implorandam convertuntur parentes: ac primum, ne qua fraus mali demonis intercesserit, exorcismi atque aliæ Ecclesiæ preces admotæ, susceptæ peregrinationes, genus nullum devotionis prætermisum. Aliud parabatur inveteratæ ægritudini medicamentum: nam cum Legionem, ubi debebat infirma, nuntiatum est, solemniter in Sanctorum tabulas relatam esse Raymundum Pennafortium, spes ei injecta recuperandæ illius patrocinio sanitatis. Obtestatur ergo parentes pridie Kalendas Julii MDCII, ut se ad Patrum Prædicatorum ædem, ad S. Raymundi aram curret deportari; et erant ipsi quoque singulari adversus eundem Divum pietate. Ergo quamvis esset ita jam exhausta, ut vix contrectari ac moveri loco posset, verendumque putarent ne præsentî vitæ discrimini objiceretur, tamen ejus pietati obsecundant, et lætica eo illam devehunt.

3 Hic ante aram Divique imaginem collocata, peccata primum confitetur, tum sacrosanctam Eucharistiam suscipit, ea corporis imbecillitate, ut attollere caput non posset. Dein statua S. Raymundi petenti traditur, quum, etsi ita infirma ac debilis, complectitur brachii, rigat lacrymis, eaque fiducia concipit preces quasi jam certa de obtinenda valetudine, sæpius inter orandum professa sese incolumem redituram esse domum. Duas circiter horas statum ita strinxit, nec eripi sibi eam est passa. Leni tandem sommo correpta est, sed et mox ita atrox secutus paroxysmus, ut jam animam exhalatura crederetur. Impalluerat vultus, mira erat pectoris anxietas, denique liquit eam animus: post paullo sibi reddita, in spem novam erecta, Sanctum obsecrat ut Deum sibi conciliet, ac sanitatem ab eo impetret. Immutata rursus oris species est: quare territa parens, concunctatur, qui habeat. Respondet, melius sibi esse, jamque vires redisse: atque ad F. Hieronymum de Prado Theologiæ Professorem conversa, rogat ut se juvet: quod dextram porrigente assurgit in pedes, et

Quædam cli-
nica

et epileptica,

multis frustra
tentatis re-
mediis,ad aram
S. Raymundi
deportatur;ibique con-
ceptis preci-
bus,

EX VARIIS
convalescit,

est religioſa.

et statum magnam ac gravem læva manu attollens, ad altare majus festive et expedite evadit, gradus ascendit, sacrosanctam Eucharistiam veneratur. Eo ipso momento valetudinem recuperat, stupentibus qui eam norant; ac tanto inflammata est studio pietatis et gratitudinis, ut mox admitti sese in S. Catharinæ Senensis cœnobium in eadem urbe, sacroque

donari habitu petierit, neque nisi eo obtento conqueverit. Anno tandem mxcv, ipsis D. Dominici feriis, ab Andrea de Caso Legionensi Antistite, atque olim provinciæ Castellanae Ordinis Prædicatorum moderatore, sanctum velum suscepit, atque insigni pietatis laude effloruit, sedula in vigiliis, jejuniis, ceterisque religiøsæ vitæ functionibus obeundis.

AD VIII JANUARI.

NOT. 118.

Pag. 437 inter Omissos adde: Pragæ secunda Reliquiarum translatio celebrari hoc die consuevit, ut ex veteri illius Ecclesiæ Calendario didicimus. De reliquiis variis Pragam a Carolo IV, Imp. allatis actum est supra in Addit. ad 2 Januarii. Ast in MS. ejusdem Ecclesiæ Calendario ita habetur: vi Id. Allatio reliquiarum sanctorum Apostolorum Thomæ, Jacobi, Mauriti.

NOT. 119.

Ibidem ubi agitur de Dedicatione ecclesiæ S. Mariæ de principio Neapoli, adde [De hac ecclesia ejusque dedicatione agemus ad Vitam S. Aspren 3 Augusti, et S. Candidæ senioris 4 Septembris.

DE S. LUCIANO BELLOVAC.

NOT. 120.

Pag. 460, col. 2, nu. 7, lin. 9, post, an ex Notationes prodierint, nos latet, adde [In eadem sententia est Franciscus Bosquetus, Prætor Narbonensis, historiarius Eccles. Gallic. tom. 1 et disertissime atque ex professo Jacobus Sirmundus noster libello de ea re edito.

S. Luciani reliquie an Vicum delatæ?
NOT. 121.

Pag. 461, col. 1, post nu. 12 adde [Chronicon Hispaniense quod Dextri vocant, ad an. 308, nu. 8, ista habet: Reliquiæ S. Luciani Belovacensis Episcopi Vicum transferuntur. Sit fides penes auctorem. Franciscus Bivarius notat Vicum, de quo isthic est sermo, Catalaniæ urbem esse. Ast Luitprandi Chronicon ad an. Christi 902, ista habet: S. Luciani Pontificis et Martyris, comitis S. Dionysii Areopagite, ossa Bellovaco ad urbem Vicensem translata sunt. Alii putant Leuciani Reguli Carpetanorum corpus, passi cum Quiteria, cum corpore S. Marci allatum. Non potest utriusque huic Chronico fides constare; et nefas, neutri fidem habuisse?

DE S. PATIENTE EP.

NOT. 122.

Pag. 468, col. 2, linea penultima, Andreas Dinettus, corrige, Jacobus Dinettus, Societatem nunc in provincia Francia moderatur, vir doctissimus et humanissimus.

NOT. 123.

Pag. 469, post lin. 2, adde: De ætate S. Patientis, et sequentis historiæ fide, statui poterit ex iis quæ xxiii Novembris de S. Clementis Ep. Metensis ætate dicimus. Eandem Vitam ex MS. Carthusiæ Coloniensis nacti sumus, sed paullum subinde contractam, nonnullis ad calcem assutis de Ecclesia S. Joannis Evangelistæ isthic a S. Patiente edificata. Eadem Vita Gallice edita a Viellio et aliis.

DE S. ATTICO EP. CP.

NOT. 124.

Pag. 480, col. 1, post § 6 adde [Sed fortassis in Nicephori catalogo vitati sunt numeri, ut pro vi annis, iv Theodoto dati sint. Videtur certe quidem sex illi annos tribuere Theodoretus ep. 83, ubi sic scribit nu. 23. Sex enim annos ibi (Antiochiæ) ego docens, tempore beatæ memoriæ Theodoti Antiocheni Episcopi, qui tum vitæ splendore polluit et fulsit, tum etiam divinarum dogmatum cognitione. Alios deinde tredecim annos tempore B. Joannis etc. Græce est, ἕξ μὲν γὰρ ἔτη διετέλεσα etc. Forte pro στ' legit Nicephorus δ', aut contra pro δ', στ' reposuerunt in transcribendis Theodoretii operibus librarii.

DE S. ÆMILIANO CONF.

NOT. 125.

Pag. 483, col. 2, post ea quæ habentur de SS. Dominica, Georgio Chozebite, Æmiliano, adde, [

4 Porro hic esse videtur Æmilianus monachus, quem S. Theodorus Studita lib. 1, ep. 48, a Baronio tom. 9, an. 809, nu. 30 et seqq. recitata, ita laudat: Cur Antonius religiosissimus Præpositus in custodiam apud Amorium datus, cum eodem quo superior modo Mochosynodum una cum Fratribus suis anathematizasset? Cur Æmilianus Frater a Nicomediensi in Thyniam vinctus ductus est, verberibusque et ludibriis affectus, direpto ab iis qui irruerant monasterio, perinde ac si hostium spolia fuissent? Quare inferius post S. Gudilam esset reponendus.

S. Æmilianus pro imaginum cultu multa passus.

DE TRANSLATIONE
S. SEVERINI NORICOR. APOST.

Pag. 497, col. 2, lin. 9, a fine: Leonis Sapientis Imperatoris 24 Christi 910 corrige, [Christi 909.

NOT. 126.

Pag. 498, lin. 1, dele, Ex eo hausta etc. usque ad nu. 5, et repone [Eam Neapoli ad nos transmisit Antonius Beatillus e veteri codice descriptam, quam hic damus.

NOT. 127.

4 E qua corrigas quod Ferrarius etc. Sequentes quoque numeros corrige.

HISTORIA TRANSLATIONIS

AUCTORE JOANNE DIACONO,

Ex MSS. eruta ab Ant. Beatillo Soc. Jesu.

CAPUT I.

Rhegium a Saracenis captum, direptum.

Scripturas, Domine a Joannes Abba, qualiter ex castro Lucullano, dudum everso, translatum, tuoque in monasterio S. Severini corpusculum sit collocatum; ratum fuit ibidem, quantum competens videbatur, referre, quod nefandissimus Africanorum Rex, verbis, seu factis, in nostræ religionis exercuit populum. Sed quia tu tuo magis imperio exigebas, ut illa portenta, quæ nostris acciderunt temporibus, in modum commentarioli cum evangelicis disputationibus contexerem, et ego id fieri non posse caussarem; tamen habito majorum consilio, placuit, ut ea quæ de ipso sunt Rege, summatim strictimque percurrerem, et in ceteris, prout facultas suppeditasset, largius immorarer: convenit ergo dare operam, et factitare quod caritas jubet, quatenus Christi Confessoris translatio sic sit ubique notissima, sicuti est et vita ejus, et virtutes signorum, quas jam ab olim per totum orbem libellus solertissimi dispersit Eugippii.

a
Prologus Auctoris.

b

2 Anno igitur vigesimo quarto Leonis et c. Alexandri Imperatorum, Saraceni, qui Panormi debebant, contra Regem Africanorum rebellantes, illius jussionibus omnimodis resultabant. Tunc ferocissimus ille filium suum cum multo exercitu dirigens, præcepit ei, ut capto Panormo, statim Rhegium trajiceret, et propter fœdus, quod cum Panormitanis inierant, Græcorum urbes fortiter expugnaret. Mox tyrannulus jussa parentis excipiens, properanter abiit, et obvium sibi Panormitanum devincens exercitum, eo, quo congressus fuerat, impetu, cepit urbem illorum. Dehinc navibus ascensis Rhegium tranavit, ibique,

c
Africani Regis filius.

Panormum capit;

d